

SISÄLLYS

ESIPUHE.....	V
LYHENTEET.....	XIII
1 JOHDANTO.....	1
1.1 Alustatyö.....	2
1.2 Kevytyrittäjäyys	3
1.3 Työosuuskunta.....	3
1.4 Laskutusosuuskunta.....	4
1.5 Yrittäjät, ammatinharjoittajat ja freelancerit.....	4
1.6 Mihin tarpeisiin tämä kirja vastaa?	6
2 TYÖSOPIMUKSEN JA -SUHTEEN PERUSASIAK SEKÄ OIKEUKSISTA JA VELVOLLISUUKSISTA TYÖSUHTEESSA	7
2.1 Kokonaisharkinta.....	13
2.1.1 Kokonaisharkinnassa huomioitavista seikoista	15
2.1.2 Kokonaisharkinnan toteuttamisen ajankohta.....	22
2.2 Työnantajan selvitys työnteon keskeisistä ehdoista.....	23
2.3 Työntekijöiden tasapuolinen kohtelu, syrjimättömyyden periaate ja syrjinnän kieltö	46
2.3.1 Työntekijöiden tasapuolista kohtelua koskeva velvoite.....	47
2.3.2 Syrjimättömyyden periaate, jota sovelletaan määräaikaisissa ja osa-aikaisissa työsuhteissa	51
2.3.3 Syrjinnän kieltö	56
2.3.4 Seuraamukset	58
2.4 Työsuhteen kestosta riippuvat työsuhte-etuudet	59
2.5 Työnantajan velvollisuus tarjota työtä osa-aikaiselle työntekijälle	60
2.6 Työnantajan pakollinen koulutusvelvollisuus.....	65
2.6.1 Koulutuksen maksuttomuus työntekijälle, työajaksi lukeminen ja ajoitus	67
2.6.2 Poikkeaminen valtakunnallisella työehtosopimuksella	68
2.7 Vapautuvista työpaikoista tiedottaminen ja velvollisuus pyynnöstä antaa tietoa turvaavammasta työsuhdemuodosta.....	68

3	MÄÄRÄAIKAISET TYÖSOPIMUKSET.....	73
3.1	Perusteltu syy solmia määräaikainen työsopimus	74
3.1.1	Työn luonne	75
3.1.2	Sijaisuus	77
3.1.3	Harjoittelu	77
3.1.4	Muu näihin rinnastettava syy.....	77
3.1.5	Muu yrityksen toimintaan tai tehtävään työhön liittyvä perusteltu syy.....	80
3.2	Peräkkäisten määräaikaisten työsopimusten käyttö samoissa töissä samojen osapuolten välillä.....	82
3.3	Määräaikaisen työsopimuksen tekeminen pitkäaikaistyöttömän kanssa.....	87
3.4	Toistaiseksi voimassa olevan ja määräaikaisen työsopimuksen päättäminen ja päättyminen	89
3.5	Määräaikaisen työntekijän lomauttaminen.....	93
4	ALIHANKINTA, LIIKKEEN LUOVUTUS JA VUOKRATYÖ	95
4.1	Tilajavastuulaki	95
4.2	Alihankinta ja työntekijöiden työsuhdeturva.....	100
4.3	Liikkeen luovutus, oikeusvaikutukset ja työntekijöiden työsuhdeturva	108
4.4	Vuokratyö	115
4.4.1	Vuokratyön kriteerit.....	115
4.4.2	Työvoiman vuokrauksen sopimussuhteet, oikeudet ja velvoitteet sekä vuokraussopimus.....	116
4.4.3	Erytysäännös oikeuksien ja velvollisuuksien siirtymisestä ja käyttäjäyrityksen tiedonantovelvollisuus vuokratyöyritykselle	122
4.4.4	Koeaika vuokratyösuhteessa	124
4.4.5	Vuokrattujen työntekijöiden työsuhteissa sovellettavat vähimmäistyöehdot	125
4.4.6	Vuokratun työntekijän oikeus käyttäjäyrityksen palveluihin ja järjestelyihin.....	127
4.4.7	Vuokratyö, työntekijöiden asema ja työsuhdeturva	129
5	YKSINYRITTÄJIEN TYÖEHTOSOPIMUSTOIMINTA JA KILPAILULAINSÄÄDÄNTÖ..	135
5.1	Työehtosopimus, sopijaosapuolet ja työehtosopimuksen tarkoitus	135
5.2	Kilpailulaki ja sen tarkoitus.....	135
5.2.1	Kielletyt kilpailunrajoitukset	136
5.2.2	EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 101 artikla	138
5.2.3	<i>C-413/13 FNV Kunsten Informatie en Media v. Staat der Nederlanden</i>	139
5.2.4	EU:n komission suuntaviivat yksinyrittäjien työehtosopimus-toiminnalle	140
5.2.4.1	Suuntaviivoissa käytetyt käsitteet	141

5.2.4.2	Suuntaviivojen lähtökohta ja tavoite.....	142
5.2.4.3	Suuntaviivojen yleinen soveltamisala ja soveltamis- alaan kuuluvat sopimustyytit	144
5.2.4.4	Suuntaviivojen soveltamisalaan kuuluvat henkilöt ja työehtosopimusten luokat	145
6	JOUSTAVAT TYÖAJAT, PAIKKARIIPPUMATON TYÖ SEKÄ ITSEOHJAUTUVUUS JA ITSEORGANISOINTI	151
6.1	EU:n perusoikeuskirja ja työaikadirektiivi.....	152
6.2	Työaikalain soveltamisalasta, työajan käsite ja enimmäismäärä sekä vuorokausi- ja viikkolepo	155
6.2.1	Keskimääräinen säännöllinen työaika.....	158
6.2.2	Työnantajan ja työntekijän sopimukseen perustuva säännöllinen työaika	159
6.2.3	Työajan tasoittumissuunnitelma	160
6.2.4	Työvuoroluettelo	162
6.2.5	Liukuva työaika.....	164
6.2.6	Joustotyöaika	168
6.2.6.1	Yhtenäiset käytännöt ja kirjallinen sopimus työntekijän kanssa	169
6.2.6.2	Enimmäistyöaika ja sen tasoittuminen jousto- työajassa	173
6.2.6.3	Euroopan unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisu C-55/18 CCOO v. SAE ja joustotyöaika	174
6.2.6.4	Lisä- ja ylityö liukuvassa työajassa ja joustotyöajassa ..	178
6.2.6.5	Työsopimuksen päättyminen kesken tasoittumis- jakson	179
6.2.7	Työaikapankki	180
6.2.8	Lyhennetty työaika.....	184
6.2.9	Vaihtelevan työajan sopimus tai -ehto	187
6.2.9.1	Työnantajan kiinteä työvoiman tarve	190
6.2.9.2	Vaihtelevaan työaikaehtoon sisältyvän vähimmäis- työajan määrittely ja työaikaehdon toteutumisen tarkastelu	191
6.2.9.3	Tarkastelun tavoite, huomioitavat näkökulmat, toteuttaminen ja johtopäätökset	193
6.2.9.4	Työn tarjoamisen lopettaminen kokonaan ja työn- antajan selvitysvelvollisuus työn vähentymisen syistä ...	195
6.2.9.5	Irtisanomisajan palkka vaihtelevan työajan sopimuksissa	197
6.2.9.6	Vaihtelevan työajan sopimus ja työntekijän oikeus sairausajan palkkaan	199
6.2.9.7	Työaikalain erityissäännökset, jotka koskevat vaihtelevan työajan sopimuksia.....	202

6.3	Paikkariippumaton työ eli etä- ja hybridityö	209
6.3.1	Etätyön määritelmä	211
6.3.2	Etätyön luonne, ehdot, lisätiedot ja järjestelyn päättäminen tai muuttaminen	212
6.3.3	Tietosuoja ja yksityisyyden suoja	213
6.3.4	Työvälineet.....	213
6.3.5	Työsuojelu	214
6.3.6	Työjärjestelyt	214
6.3.7	Pääsy koulutukseen.....	214
6.3.8	Kollektiiviset oikeudet.....	215
6.4	Itseohjautuvuus ja -organisointi	215
7	TYÖN TERVEYS JA TURVALLISUUS JOUSTAVISSA TYÖN MUODOISSA.....	219
7.1	Työturvallisuuslain tausta, tarkoitus ja soveltamisala.....	220
7.2	Työturvallisuuslain 3 §:n erityissäännös ja henkilöstövuokrausalan yleiset sopimusehdot vuokratyössä.....	223
7.3	Työnantajan yleinen huolehtimisvelvoite	225
7.4	Työsuojelun toimintaohjelma.....	230
7.5	Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi	232
7.5.1	Selvitysvetolliset ja selvityksen toteuttamisen tapa	233
7.5.2	Haittojen ja vaarojen selvittämisessä huomioitavat seikat ja työnantajan velvoitteet	234
7.5.3	Työnantajalta edellytettävät toimenpiteet, selvityksen muoto ja päivittäminen	238
7.6	Työntekijälle annettava opetus ja ohjaus.....	239
8	YHTEISTOIMINTALAKI	241
8.1	Yleiset säännökset	242
8.1.1	Yhteistoimintalain tarkoitus.....	242
8.1.2	Yhteistoimintalain soveltamisala.....	245
8.1.3	Työnantajan ja henkilöstön edustus yhteistoiminnassa	250
8.2	Jatkuva vuoropuhelu.....	255
8.2.1	Työnantajan velvollisuus jatkuvaan vuoropuheluun.....	255
8.2.2	Jatkuvan vuoropuhelun kohteet ja aloiteoikeus.....	257
8.2.3	Työyhteisön kehittämissuunnitelma.....	262
8.2.4	Vuoropuhelua varten ja säännöllisesti annettavat tiedot.....	267
8.2.5	Vuoropuheluelvoitetta koskeva laadullinen vaatimus.....	272
8.2.6	Vuoropuhelun kirjaaminen ja tiedottaminen	274
8.3	Muutosneuvottelut.....	275
8.3.1	Muutosneuvotteluelvoitteen piiriin kuuluvat asiat, neuvottelujen ajoittaminen ja osapuolet.....	275
8.3.2	Neuvotteluesitys ja tietojen antaminen.....	284

8.3.3	Muutosneuvottelujen sisältö, toimintasuunnitelma ja -periaatteet sekä neuvotteluissa esitettävät ehdotukset ja vaihtoehtoiset ratkaisut	288
8.3.4	Neuvotteluvälvoituksen täytyminen ja neuvottelujen kirjaaminen	294
8.3.5	Työnantajan selvitys ja neuvottelutuloksen voimassaoloaika	297
8.4	Tiedottaminen liikkeen luovutuksen, sulautumisen ja jakautumisen yhteydessä	299
8.5	Yhteistoimintalain työnantajan tietojen antamista koskevien velvoitteiden yhteensovitus muun työnantajaa velvoittavan lainsäädännön kanssa	302
8.5.1	EU:n tietosuojalaki, laki yksityisyyden suojasta työelämässä ja tietosuojalaki	302
8.5.2	Liikesalaisuudet	306
8.5.3	Sisäpiirinsäätely ja yhteistoimintalaki.....	310
8.5.3.1	Markkinoiden väärinkäyttöasetus	310
8.5.3.2	Markkinoiden väärinkäyttöasetuksen sisäpiirinsäätelyn ja yhteistoimintalain yhteensovitus	316
8.5.4	Yhteistoimintalain salassapitosäännös ja poikkeukset työnantajan tiedonantovelvollisuudesta	319
8.5.4.1	Salassapitosäännöksen tarkoitus	319
8.5.4.2	Poikkeukset työnantajan tiedonantovelvollisuudesta...	322
8.6	Erinäiset säännökset	324
8.6.1	Henkilöstön edustajan oikeudet	324
8.6.2	Valvonta ja seuraamukset.....	327
	LÄHTEET	333
	OIKEUSTAPAUSHAKEMISTO.....	341
	ASIAHAKEMISTO	347